

โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและการเงิน ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

(Economic/Business Information Exchange Programme
Between the Bank of Thailand and the Business Sector)

สายนโยบายการเงินและสำนักงานภาค

มิถุนายน 2554

www.bot.or.th

รายงานแนวโน้มธุรกิจ

รายงานแนวโน้มธุรกิจจัดทำขึ้นโดยทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) วิเคราะห์จากข้อมูลภาวะธุรกิจและเศรษฐกิจที่ได้จากโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและการเงินระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและภาคธุรกิจ (Economic/Business Information Exchange Programme between the Bank of Thailand and the Business Sector) รวมถึงการตอบกลับแบบสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business Sentiment Survey) ซึ่ง ธปท. จัดทำเป็นประจำทุกเดือน

รายงานฉบับนี้สามารถดูได้จาก

<http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Pages/index.aspx>

Disclaimer: รายงานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้สะท้อนความเห็นของบริษัทใดบริษัทหนึ่ง คณะกรรมการนโยบายการเงินใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

ข้อมูลเพิ่มเติม	นางสาวรวงคณา อิ่มอุดม นายนิธินสาร พงศ์ปิยะไพบูลย์ นางสาวรุจา อติศรกาญจน์ นางสาวธัญลักษณ์ วิบูลย์ศรีสังจะ ทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ (Economic Intelligence Team) ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย	ผู้บริหารทีม เศรษฐกร เศรษฐกร เศรษฐกร	Warangki@bot.or.th Nitananp@bot.or.th Rujaa@bot.or.th Thayalv@bot.or.th
ที่อยู่	273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200		
เบอร์โทรศัพท์	0-2283-6920, 5646		
เบอร์แฟกซ์	0-2282-5082		
เว็บไซต์ธนาคาร	www.bot.or.th		

รายงานแนวโน้มธุรกิจ

สรุปภาพรวมภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ
ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 และแนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ปี 2554

บทสรุปผู้บริหาร

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ภาวะธุรกิจโดยรวมยังคงขยายตัวจากไตรมาสก่อน แม้เผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยอุปสงค์ในประเทศและต่างประเทศยังเติบโตดี ผู้ประกอบการจึงทยอยปรับขึ้นราคาสินค้าตามต้นทุนที่สูงขึ้น แต่บางรายไม่สามารถปรับราคาได้ทั้งหมดเนื่องจากการแข่งขันสูง ด้านการผลิตแม้จะชะลอลงจากบริษัทรถยนต์ที่ลดการผลิตในช่วงเมษายนถึงพฤษภาคม 2554 แต่การผลิตเริ่มฟื้นตัวได้ในช่วงปลายไตรมาสหลังจากสถานการณ์ขาดแคลนวัตถุดิบจากญี่ปุ่นเริ่มคลี่คลาย ในระยะต่อไป ผู้ประกอบการคาดว่าภาวะธุรกิจยังคงมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลงทุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการกังวลต่อปัญหาขาดแคลนแรงงาน ตลอดจนความเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเมืองและนโยบายรัฐบาลใหม่หลังการเลือกตั้ง

ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจ

จากการเข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจ สถาบัน และสมาคมธุรกิจในสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 319 ราย ในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2554 รวมถึงผลจากการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ (Business Sentiment Survey)¹ พบว่า ภาวะธุรกิจในไตรมาสที่ 2 ยังคงขยายตัวจากไตรมาสก่อน แม้เผชิญกับภาวะต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยอุปสงค์ในประเทศและต่างประเทศที่ขยายตัวดี ผู้ประกอบการจึงสามารถปรับขึ้นราคาสินค้าตามต้นทุนที่สูงขึ้น และคาดว่าจะยังมีแรงกดดันด้านราคาต่อเนื่องในช่วงที่เหลือของปี ด้านการผลิตรถยนต์ลดลงจากการขาดแคลนวัตถุดิบจากญี่ปุ่นแต่เริ่มฟื้นตัวอย่างชัดเจนในช่วงปลายไตรมาส และคาดว่าจะเร่งผลิตได้ตามเป้าหมายในช่วงครึ่งหลังของปี สำหรับในไตรมาสที่ 3 ผู้ประกอบการคาดว่าภาวะธุรกิจมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามการเติบโตของอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการบริโภคและการลงทุน และการเติบโตของอุปสงค์ต่างประเทศตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า

การบริโภค

การบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ขยายตัวจากไตรมาสที่ผ่านมาสอดคล้องกับการเติบโตของเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีปัจจัยลบจากราคาสินค้าและบริการที่สูงขึ้น รวมถึงการส่งมอบรถยนต์ที่ต้องล่าช้าออกไปจากการขาดแคลนชิ้นส่วนในการผลิต การบริโภคภาคเอกชนมีแรงส่งต่อเนื่องจากรายได้เกษตรกรที่อยู่ในเกณฑ์ดี ตามราคาพืชผลสำคัญที่อยู่ระดับสูงและผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมากขึ้นจากการเลื่อนฤดูเพาะปลูก และรายได้ของแรงงานนอกภาคการเกษตรที่เพิ่มขึ้นจากการปรับขึ้นค่าจ้างและเงินเดือนข้าราชการที่เริ่มเบิกจ่ายในไตรมาสนี้ ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับดีขึ้น ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจากการแข่งขันปล่อยสินเชื่อจากสถาบันการเงิน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ และการออกสินค้ารุ่นใหม่ โดยเฉพาะสินค้าเทคโนโลยี เช่น Smartphone และ Tablet ต่างๆ

แนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ของปี 2554 ผู้ประกอบการคาดว่า การบริโภคภาคเอกชนจะยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสนี้ จากการดำเนินตามนโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายของรัฐบาลใหม่และรายได้เกษตรกรที่อยู่ในระดับสูง รวมถึงการเร่งผลิตและส่งมอบรถยนต์ตามคำสั่งจองในปัจจุบัน โดยผู้ประกอบการเห็นว่าการบริโภคสินค้าคงทนยังคงแข็งแกร่ง

¹ แบบสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business Sentiment Survey) เป็นแบบสอบถามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดทำเป็นประจำทุกเดือน โดยส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทต่างๆ ทั่วประเทศประมาณ 1,500 ราย ครอบคลุมธุรกิจหลายประเภท เช่น การผลิต บริการทางการเงิน การค้า การขนส่ง การก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น โดยมีการตอบกลับมาทั้งสิ้นประมาณ 700 รายต่อเดือน

สะท้อนจากการคาดการณ์ยอดจำหน่ายรถยนต์ในประเทศในปี 2554 จะอยู่ที่ 9 แสนคัน เพิ่มขึ้นจาก 8 แสนคันในปี 2553 และยอดจำหน่ายรถจักรยานยนต์ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 1.9 ล้านคัน จาก 1.8 ล้านคันในปี 2553 และยังมีศักยภาพที่จะเติบโตได้ถึง 2 ล้านคันต่อปีในอนาคต

อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการคาดว่าอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค แต่เชื่อว่าจะไม่กระทบยอดขายในหมวดสินค้าจำเป็น เช่น อาหารและเครื่องดื่ม แต่อาจกระทบการเติบโตของยอดขายในหมวดสินค้าฟุ่มเฟือยในระยะต่อไป

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

ภาวะตลาดอสังหาริมทรัพย์ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ทรงตัวจากไตรมาสก่อน ความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากระยะเดียวกันปีก่อน ส่วนหนึ่งจากความต้องการซื้ออาคารชุดที่ชะลอลงหลังจากแรงตัวมากในปีที่ผ่านมา ขณะที่ความต้องการซื้อบ้านเดี่ยวและทาวน์เฮาส์ยังมีต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการยังคงมีการเปิดโครงการใหม่ตามแผน และเห็นว่าโครงการบ้าน ทรอส. เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก² ซึ่งเปิดตัวในวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 มีส่วนช่วยกระตุ้นตลาด สะท้อนจากจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการมากขึ้น ประกอบกับกระตุ้นให้ผู้ประกอบการหลายรายออกโครงการส่งเสริมการขาย เช่น การร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ 0% นาน 12 เดือน การออกค่าโอนกรรมสิทธิ์ให้ เป็นต้น

ราคาที่อยู่อาศัยใหม่ปรับเพิ่มขึ้น ตามต้นทุนที่ดิน วัสดุก่อสร้างและค่าแรงที่เพิ่มสูงขึ้น แต่ผู้ประกอบการสามารถส่งผ่านต้นทุนที่สูงขึ้นไปยังผู้บริโภคได้เพียงบางส่วนเนื่องจากการแข่งขันสูง ดังนั้น จึงปรับตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน โดยการทำสัญญาซื้อวัสดุก่อสร้างล่วงหน้า และหันมาใช้วัสดุก่อสร้างสำเร็จรูป (Prefabrication) มากขึ้น เช่น ผนังสำเร็จรูป คานสำเร็จรูป รวมทั้งลงทุนสร้างโรงงานผลิตชิ้นส่วนบ้าน หรือซื้อจากผู้ประกอบการรายอื่น

ในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 ผู้ประกอบการประเมินว่าภาวะอสังหาริมทรัพย์ยังอยู่ในเกณฑ์ดี จากแนวโน้มเศรษฐกิจที่ขยายตัวต่อเนื่อง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการที่ปรับตัวดีขึ้น และแนวโน้มสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่ยังคงขยายตัวดี โดยผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้นจากการแข่งขันระหว่างสถาบันการเงิน รวมถึงการออกมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลใหม่ภายหลังการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่ามาตรการกระตุ้นดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจน จึงส่งผลให้ผู้บริโภคเลื่อนการตัดสินใจซื้อหรือการโอนกรรมสิทธิ์ออกไปเพื่อรอรับสิทธิประโยชน์จากมาตรการในอนาคต

ธุรกิจการท่องเที่ยว

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี จากภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ (Emerging Markets) โดยเฉพาะจีน อินเดีย อาเซียน ที่ขยายตัวดี นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจในความปลอดภัยมากขึ้นทั้งในด้านเสถียรภาพทางการเมืองและสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเติบโตของนักท่องเที่ยวกลุ่มสัมมนาและจัดเลี้ยง ตลอดจนการประชุมสัมพันธการท่องเที่ยวที่ได้ผลทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการประชุมสัมพันธผ่านทางอินเทอร์เน็ต สำหรับนักท่องเที่ยวจากยุโรปยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ ส่วนหนึ่งจากปัญหาเศรษฐกิจยุโรปที่ยืดเยื้อ ขณะที่นักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นลดลงไม่มากเท่าที่คาด

ราคาที่พักโดยเฉลี่ยยังคงทรงตัว โดยเฉพาะตลาดที่พักในระดับกลางถึงล่าง เพราะโรงแรมต้องแข่งขันกับเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์และที่พักซึ่งไม่ได้จดทะเบียนเป็นโรงแรมซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่า ขณะที่โรงแรมระดับราคาสูงสามารถ

² โครงการบ้าน ทรอส. เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก จะปล่อยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ย 0% ใน 2 ปีแรกให้แก่ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นแห่งแรกในราคาไม่เกิน 3 ล้านบาท โดยโครงการมีวงเงินรวมทั้งสิ้น 25,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ทรอส. จะออกค่าจดจำนองร้อยละ 1 และค่าโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยร้อยละ 1 แทนผู้กู้

ปรับขึ้นราคาได้บ้าง ขณะที่ผู้ประกอบการสามารถปรับขึ้นราคาอาหารและเครื่องดื่มตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการวางแผนปรับขึ้นราคาที่พักในช่วง High Season ปลายปีนี้ ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อยอดจองที่พักไม่มากนัก

ในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 ผู้ประกอบการคาดว่าธุรกิจท่องเที่ยวจะขยายตัวต่อเนื่องหากการเมืองมีเสถียรภาพภายหลังการเลือกตั้ง ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มขยายตัว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปรับประมาณการนักท่องเที่ยวทั้งปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 18.3 ล้านคน จากเดิมที่ 15.5 ล้านคน เนื่องจากภาวะการท่องเที่ยวในช่วงครึ่งปีแรกดีกว่าที่คาดการณ์ พร้อมกันนี้ ผู้ประกอบการเจาะตลาดใหม่ต่อเนื่อง และมีการจัดเที่ยวบินตรงและเที่ยวบินเช่าเหมาลำมากขึ้น เช่น เที่ยวบินตรงจากปักกิ่ง เชียงไฮ้ คุนหมิง ซึ่งเป็นตลาดนักท่องเที่ยวจีนที่มีกำลังซื้อสูง

การผลิตและการส่งออก

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 การผลิตและการส่งออกส่วนใหญ่ขยายตัวต่อเนื่องจากอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่ขยายตัวดี ยกเว้นการผลิตและการส่งออกรถยนต์ที่ลดลงจากผลกระทบจากภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น ด้านการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมขยายตัวดีทั้งจากราคาที่ยังอยู่ในระดับสูงและผลผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการส่งออกข้าวจากทั้งผลผลิตที่เก็บเกี่ยวใหม่และสต็อกข้าวของภาครัฐและเอกชน การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมขยายตัวดีเช่นกันจากการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ พลาสติก ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตามอุปสงค์ต่างประเทศที่มีต่อเนื่องและความต้องการจากญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นเพื่อฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติ

อุตสาหกรรมยานยนต์ฟื้นตัวจากสถานการณ์ขาดแคลนวัตถุดิบ (Supply Chain Disruption) ได้เร็วกว่าที่ผู้ประกอบการคาด โดยการผลิตรถยนต์ในช่วงเมษายนถึงพฤษภาคม 2554 แต่เริ่มฟื้นตัวได้ในช่วงปลายไตรมาส หลังจากสถานการณ์ขาดแคลนวัตถุดิบจากญี่ปุ่นเริ่มคลี่คลาย เนื่องจากประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญ บริษัทแม่ที่ญี่ปุ่นจึงให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นในการจัดส่งวัตถุดิบ ส่งผลให้บริษัทโตโยต้ากลับมาผลิตตามปกติได้ในปลายเดือนพฤษภาคม บริษัทนิสสันและบริษัทฮอนด้าคาดว่าจะผลิตได้ตามปกติในเดือนกรกฎาคมและกันยายนตามลำดับ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการมีแผนเร่งการผลิตในช่วงครึ่งหลังของปีเพื่อตอบสนองยอดจองรถซึ่งมีเป็นจำนวนมาก โดยจะให้ความสำคัญกับตลาดในประเทศก่อน ผู้ประกอบการจึงยังคงคาดว่าปริมาณการผลิตรถยนต์ทั้งปี 2554 จะอยู่ที่ 1.8 ล้านคันเท่ากับประมาณการเดิมเมื่อต้นปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 1.65 ล้านคันในปี 2553 ขณะที่การผลิตรถจักรยานยนต์ไม่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากส่วนใหญ่ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศและสามารถจัดหาชิ้นส่วนที่จำเป็นจากประเทศอื่นได้ เช่น อินโดนีเซีย

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ได้รับผลกระทบด้านการผลิตค่อนข้างน้อยจากภัยพิบัติที่ญี่ปุ่น เนื่องจากสามารถจัดหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่นทดแทนได้ โดยอุปสงค์ต่อชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีอย่างต่อเนื่องจากความต้องการสินค้าสำเร็จรูปในกลุ่มเทคโนโลยีที่ยังคงขยายตัว เช่น Smartphone และ Tablet PC ต่างๆ ด้านการผลิตและการส่งออก Hard Disk Drive ที่ลดลงตั้งแต่ต้นปีเริ่มปรับตัวสูงขึ้นในช่วงปลายไตรมาสนี้ จากระดับสินค้าคงคลังของ Hard Disk Drive ในตลาดโลกเริ่มลดลง และความต้องการลงทุนด้าน IT ของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นตามรอบธุรกิจเพื่อรองรับระบบปฏิบัติการและโปรแกรมใหม่ๆ ส่งผลให้การผลิตและการส่งออก Hard Disk Drive มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2554

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้ายังคงขยายตัวดีทั้งการผลิตและการส่งออก โดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศและตู้เย็น ซึ่งการผลิตตู้เย็นรุ่นใหม่และการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตมีส่วนทำให้ตลาดตู้เย็นขยายตัวสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าไปญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้นเพื่อทดแทนส่วนเสียหาย สำหรับการผลิตและการจำหน่ายโทรทัศน์เพิ่มสูงขึ้นจากความนิยมในสินค้านวัตกรรมใหม่ เช่น จอภาพ LED และจอภาพ 3 มิติ เป็นต้น

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มได้รับผลกระทบจากราคาฝ้ายที่ปรับตัวลดลงอย่างรวดเร็ว หลังจากที่เร่งตัวสูงขึ้นในช่วงก่อน ทำให้ลูกค้าชะลอการสั่งซื้อสินค้าเพื่อรอดูสถานการณ์ ผู้ผลิตจึงลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาวัตถุดิบโดยการผลิตเฉพาะที่มีคำสั่งซื้อแล้วเท่านั้น การผลิตและการส่งออกในไตรมาสนี้จึงหดตัวลงอย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการเห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยอาจได้รับผลดีในระยะต่อไป เนื่องจากลูกค้าญี่ปุ่นและยุโรปเริ่มย้ายคำสั่งซื้อและฐานการผลิตจากจีนมาที่อาเซียนมากขึ้น เพราะจีนมีค่าแรงสูงขึ้น คุณภาพสินค้าไม่คงที่ และการส่งมอบสินค้าล่าช้า ประกอบกับทางการจีนยกเลิกนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งทอ ขณะที่อาเซียนมีอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง โดยไทยและอินโดนีเซียมีความได้เปรียบในการผลิตสิ่งทอต้นน้ำและกลางน้ำ จึงสามารถผลิตและส่งวัตถุดิบไปตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่มได้ที่ลาว เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งมีค่าแรงต่ำ อีกทั้งได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี GSP ในการส่งออกไปยังยุโรปและอเมริกา อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยควรแข่งขันโดยเน้นสินค้า Niche market เช่น ผ้าสำหรับยูนิฟอร์ม ผ้าทอไหม ซึ่งมีอุปสงค์ที่ต่อเนื่องมากกว่าสินค้าแฟชั่นที่อุปสงค์มีความอ่อนไหวและมีการแข่งขันสูง

อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปมีแนวโน้มขยายตัวดี โดยพืชผักผลไม้แปรรูปมียอดขายเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ ขณะที่อุตสาหกรรมปลาหมึกกระป๋องประสบกับต้นทุนราคาปลาหมึกที่สูงขึ้น ทำให้ต้องปรับราคาขายเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้ลูกค้าชะลอคำสั่งซื้อลง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่าความต้องการอาหารกระป๋องโดยรวมในตลาดต่างประเทศยังมีต่อเนื่อง รวมทั้งปัจจัยเสริมจากการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกรณีเกิดภัยพิบัติ เช่น ในญี่ปุ่น หรือกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในยุโรป เนื่องจากประชาชนจะปรับตัวโดยหันมารับประทานอาหารในบ้านมากขึ้น ส่งผลดีต่อการส่งออกอาหารกระป๋อง

สำหรับแนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ของปี 2554 การผลิตและการส่งออกจะขยายตัวต่อเนื่องตามการเติบโตของภาวะเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า การเร่งผลิตและส่งออกของอุตสาหกรรมยานยนต์เพื่อชดเชยช่วงที่หยุดผลิตไปเนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบ การผลิตและการส่งออกอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบสนองอุปสงค์และเพื่อสะสมสินค้าคงคลังสำหรับจำหน่ายในช่วงเทศกาลปลายปี และการส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปตามความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นของตลาดโลก

การลงทุน

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 การลงทุนขยายตัวจากไตรมาสที่ผ่านมา โดยมีทั้งการลงทุนเพื่อทดแทนเครื่องจักรเก่า การลงทุนขยายกำลังการผลิตเพื่อรองรับอุปสงค์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การลงทุนด้านเครื่องจักรใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน การลงทุนพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่ง สำหรับธุรกิจค้าส่งค้าปลีกมีการลงทุนขยายสาขา ซูเปอร์มาร์เก็ต และจุดจำหน่ายเพิ่มขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างมีการลงทุนก่อสร้างโรงงานผลิตชิ้นส่วนวัสดุก่อสร้างสำเร็จรูป เช่น คอนกรีตสำเร็จรูป ผนังสำเร็จรูป เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนเพื่อควมรวมกิจการเกิดขึ้นอีกด้วย

ในระยะต่อไป ผู้ประกอบการเห็นว่าการลงทุนในไตรมาสที่ 3 มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งจากภาครัฐบาล เช่น โครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน โครงการรถไฟรางคู่ และจากภาคเอกชน เช่น โรงไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โรงงานชิ้นส่วนยานยนต์ โรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร เป็นต้น สอดคล้องกับการเติบโตของธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมที่มีนักลงทุนเข้ามาติดต่อเยี่ยมชมพื้นที่มากขึ้น โดยเฉพาะนักลงทุนญี่ปุ่นในกลุ่มผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ เนื่องจากต้องการกระจายความเสี่ยงด้านการผลิตประกอบกับเป็นช่วงที่เงินเยนแข็งค่าขึ้น และเห็นว่าประเทศไทยมีความพร้อมทั้งจากเครือข่ายผู้ผลิตชิ้นส่วนที่เข้มแข็ง สาธารณูปโภคพื้นฐานที่ดี และแรงงานที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่าความไม่ชัดเจนของการดำเนินนโยบายภาครัฐและผลกระทบที่จะมีต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะนโยบายที่กระทบต่อต้นทุนของภาคเอกชน ตลอดจนปัญหาขาดแคลนแรงงาน จะเป็นปัจจัยลบที่สำคัญต่อการตัดสินใจของนักลงทุนต่างประเทศ

การจ้างงาน

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ตลาดแรงงานยังคงตึงตัวต่อเนื่องจากการจ้างงานที่ขยายตัวดีตามภาวะเศรษฐกิจ จนทำให้ภาคธุรกิจประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในทุกระดับ ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถรับคำสั่งซื้อเพิ่มได้เนื่องจากขาดแคลนแรงงาน ผู้ประกอบการเห็นว่าผลตอบแทนของภาคเกษตรกรรมที่สูงขึ้น ทำให้แรงงานเคลื่อนย้ายไปยังภาคเกษตรกรรมมากขึ้น ขณะเดียวกันแรงงานจบใหม่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่ธุรกิจต้องการ

ภาวะการขาดแคลนแรงงานดังกล่าวส่งผลให้ระดับค่าจ้างและอัตราการเปลี่ยนงานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการแย่งชิงแรงงาน ผู้ประกอบการจึงปรับตัวเพื่อแก้ปัญหาโดยการเพิ่มการจ้างงานล่วงเวลาทดแทน ปรับเพิ่มค่าจ้างเพื่อรักษาแรงงานเก่าและดึงดูดแรงงานใหม่ ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้พึ่งพิงแรงงานน้อยลง ลงทุนเครื่องจักรเพื่อใช้ทดแทนแรงงานมากขึ้น รวมถึงการใช้วิธีใช้แรงงานจากภายนอก (Outsourcing) และใช้แรงงานต่างด้าว ขณะที่บางธุรกิจวางแผนย้ายฐานการผลิตไปยังจังหวัดชายแดนหรือประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน

ผู้ประกอบการเห็นว่า การใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อบรรเทาปัญหาขาดแคลนแรงงานยังมีอุปสรรคและข้อจำกัด เช่น ประเด็นด้านกฎหมาย ทักษะฝีมือแรงงาน การสื่อสารเพื่อควบคุมงาน การทะเลาะวิวาทระหว่างแรงงานต่างเชื้อชาติ ความมั่นคงและสุขอนามัยของประเทศ ตลอดจนธุรกิจที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI มีข้อจำกัดในการใช้แรงงานต่างด้าว เนื่องจาก BOI อนุญาตเฉพาะธุรกิจอุตสาหกรรมที่ลงทุนมานานมากกว่า 20 ปี มีสินทรัพย์รวมมากกว่า 10,000 ล้านบาท จ้างงานรวมมากกว่า 10,000 คน และให้ใช้แรงงานต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละ 15 เท่านั้น

ในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 การจ้างงานมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจและการลงทุน ทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ผู้ประกอบการเห็นว่าแนวโน้มอุปสงค์มีต่อเนื่องแต่การผลิตอาจตอบสนองได้ไม่เต็มที่เพราะขาดแคลนแรงงาน ความกังวลเรื่องความเพียงพอของแรงงานจึงมีมากกว่าระดับค่าจ้างแรงงาน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการเห็นว่านโยบายการปรับค่าแรงขั้นต่ำแบบก้าวกระโดดของรัฐบาลใหม่จะเป็นความเสี่ยงสำคัญของธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs และอาจส่งผลให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันได้

ต้นทุนและราคา

ไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ราคาสินค้าโภคภัณฑ์บางชนิดมีแนวโน้มปรับตัวลดลง เช่น ราคาฝ้ายปรับลดลงจากจุดสูงสุดที่ 2.29 เหรียญ/ปอนด์ ในเดือนมีนาคม 2554 มาอยู่ที่ประมาณ 1 เหรียญ/ปอนด์ ในช่วงปลายไตรมาส จากผลผลิตใหม่ที่ออกสู่ตลาดและการขายฝ้ายในสต็อกของจีน ด้านราคายางพาราปรับลดลงเพราะอุปสงค์ของอุตสาหกรรมยานยนต์ชะลอตัวลงจากภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น ขณะที่ราคาเหล็กชะลอตัวลงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ราคาวัตถุดิบและต้นทุนโดยรวมยังอยู่ในระดับสูง

ผู้ประกอบการทยอยปรับราคาสินค้าเพิ่มขึ้นตามต้นทุนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เนื่องจากประเมินว่าอุปสงค์อยู่ในเกณฑ์ดี แต่บางรายไม่สามารถปรับราคาได้ทั้งหมดเนื่องจากการแข่งขันสูง สำหรับสินค้าที่จำหน่ายในประเทศจะปรับขึ้นราคาได้ง่ายกว่าสินค้าส่งออก เนื่องจากตลาดโลกมีการแข่งขันที่รุนแรง ทั้งนี้ ธุรกิจที่ปรับราคาได้ส่วนใหญ่อยู่ในหมวดสินค้าจำเป็น เช่น อาหาร สินค้าเกษตรแปรรูป อาหารสัตว์ วัสดุก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ขณะที่ธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงจะพยายามปรับตัวด้านต้นทุน อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารสินค้าคงคลัง การทำสัญญาซื้อวัตถุดิบล่วงหน้า การหาวัตถุดิบจากแหล่งอื่นที่มีราคาถูกกว่า การตกลงสัญญาซื้อขายในระยะสั้นๆ เพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคาวัตถุดิบ การปรับปริมาณต่อบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดบนที่สามารถเพิ่มราคาสินค้าได้ เป็นต้น

แนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 ผู้ประกอบการคาดว่าจะยังคงมีแรงกดดันด้านราคาต่อเนื่องในช่วงที่ **เหลือของปี** เนื่องจากสินค้าบางรายการยังรอปรับขึ้นราคา โดยบางสินค้าอยู่ระหว่างการยื่นเรื่องเพื่อปรับราคากับทางการ หรือรอปรับราคาในช่วง High Season เพื่อไม่ให้กระทบยอดขายมากนัก สำหรับธุรกิจสิ่งทอปรับราคาพร้อมกันในช่วงที่สต็อกวัตถุดิบในราคาเกา้หมดแล้ว นอกจากนี้ แรงกดดันยังมาจากแนวโน้มราคาพลังงานและวัตถุดิบที่ความผันผวนสูง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการคาดว่า การปรับขึ้นราคาสินค้าคงไม่มากเหมือนช่วงที่ผ่านมาเนื่องจากมีการทยอยปรับขึ้นราคาไปแล้วบางส่วน

สินเชื่อ

ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554 สินเชื่อภาคธุรกิจทั้งขนาดใหญ่และ SMEs ขยายตัวจากไตรมาสก่อนทุกประเภท โดยสินเชื่อเพื่อการลงทุนขยายตัวดีจากการลงทุนที่เพิ่มขึ้น สินเชื่อหมุนเวียนขยายตัวตามภาวะธุรกิจที่ดีขึ้น และราคาสินค้าและวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้น สำหรับสินเชื่อภาคครัวเรือนขยายตัวดีเช่นกันตามการบริโภคภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น แม้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์จะชะลอลงจากการเลื่อนส่งมอบรถของบริษัทรถยนต์ญี่ปุ่น แต่สินเชื่อรถมือสองและรถยนต์ยุโรปเพิ่มขึ้นทดแทน ขณะที่สินเชื่อรถจักรยานยนต์ยังขยายตัวดีต่อเนื่องตามรายได้เกษตรกรที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการผลิตรถจักรยานยนต์ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น

แนวโน้มในไตรมาสที่ 3 ปี 2554 ความต้องการสินเชื่อธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยสถาบันการเงินวางแผนขยายสินเชื่อในกลุ่ม SMEs มากขึ้น ขณะที่คาดว่าความต้องการสินเชื่อของบริษัทขนาดใหญ่จะเพิ่มขึ้นตามทิศทางเศรษฐกิจที่ขยายตัว **สินเชื่อภาคครัวเรือนมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องเช่นกัน** จากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อยานยนต์ที่คาดว่าจะเร่งตัวขึ้นหลังจากการผลิตรถยนต์กลับมาเป็นปกติและมีการเร่งผลิตเพื่อส่งมอบในช่วงครึ่งหลังของปี ทั้งนี้ ตลาดสินเชื่อเช่าซื้อยานยนต์มีการแข่งขันสูง เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ได้เข้ามาแข่งขันกับบริษัทที่ทำธุรกิจ leasing มากขึ้น โดยเฉพาะรถยนต์นั่งส่วนบุคคล

ปัจจัยเสี่ยงและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

การปรับราคาสินค้าที่ทำได้อาจในภาวะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและปัญหาขาดแคลนแรงงานยังคงเป็น **อุปสรรคสำคัญอันดับต้นในการดำเนินธุรกิจ** ขณะที่อุปสรรคจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นมีผลเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังเห็นว่าแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคในระยะต่อไป สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญอื่น ได้แก่ เสถียรภาพทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้ง นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลใหม่โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ (Mega Projects) และมาตรการที่จะกระทบต่อต้นทุนภาคธุรกิจ ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความไม่แน่นอน

ทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ

สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

30 มิถุนายน 2554

โทร: 0-2283-6920, 5646

E-mail: EconomicIntelligenceTeam@bot.or.th